

Tjänsteutlåtande
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Johanna Edestav

Till: Kommunstyrelsen

Datum: 2026-05-13
Diarienummer: KS 2026/0143

Återrapportering av budgetuppdrag nr 32 i budget 2022 – Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheterna att säkra Largen som dricksvattenreserv

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit fram ett PM som återrapportering för budgetuppdrag nr 32 i budget 2022, som beskriver de övergripande förutsättningarna för att använda sjön Largen som nödvattentäkt i Österåkers kommun. Largen är utpekad som en vattenresurs av hög regional prioritet i den regionala vattenförsörjningsplanen och bedöms ha god vattenkvalitet samt gynnsamma förutsättningar i övrigt. Samtidigt finns begränsningar avseende tillgång till vatten, avsaknad av vattenskyddsområde samt behov av vidare utredningar. Förvaltningen bedömer att Largen har potential som nödvattentäkt och föreslår att arbetet med att utreda och säkerställa vattenresursen fortsätter, inklusive att inleda processen för att inrätta ett vattenskyddsområde.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Godkänna tjänsteutlåtande inklusive bilaga (PM), daterade 2026-05-13, som återrapportering av uppdrag i budget 2022 (KF § 8:5, 2021-11-22).
2. Ge Kommunstyrelsen i uppdrag att vidare utreda Largen som nödvattentäkt genom att inleda processen med vattenskyddsområde i form av dialog och förankring med berörda parter och sedan eventuellt vidare arbete för genomförande, samt ta fram utredning av hydrogeologiska och miljömässiga förutsättningar för nyttjande av Largen som nödvattentäkt.

Ärendet

Sjön Largen ligger i nordvästra delen av kommunen och delas med Norrtälje kommun. I den regionala vattenförsörjningsplanen (senast aktualitetsprövad 2023), som har tagits fram av Länsstyrelsen, pekas Largen ut som en vattenresurs av hög regional prioritet. Enligt planen ska sådana resurser säkerställas genom bland annat vattenskyddsområden med ändamålsenliga skyddsföreskrifter.

I mars 2019 ställde sig kommunstyrelsen bakom den regionala vattenförsörjningsplanen (KS § 4:5). Tidig dialog hölls med bland annat Norrtälje kommun som var positiva till att Österåker nyttjar Largen som vattentäkt. Det påbörjade arbetet inom kommunen avseende Largen kom att pausas i slutet av 2020 av olika anledningar. I budgeten för 2022 (KF § 8:5, 2021-11-22) gavs Kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheten att använda Largen som dricksvattenreserv, vilket har genomförts och återrapporteras genom detta ärende.

Det framtagna PM:et redogör översiktligt för Largens förutsättningar som framtida vattentäkt. Bedömningen är att sjön i första hand är lämplig som nödvattentäkt, då den begränsade storleken och avsaknaden av ledningsinfrastruktur gör den mindre lämplig som permanent reservvatten.

Largen uppvisar flera styrkor, såsom god vattenkvalitet, få berörda markägare och avsaknad av större kända föroreningskällor inom avrinningsområdet. Samtidigt finns risker och osäkerheter, exempelvis avsaknad av vattenskyddsområde, begränsad tillrinning, påverkan från skogsbruk samt att sjön delas mellan två kommuner.

För att nyttja Largen som nödvattentäkt föreslås förankring och dialog med berörda parter avseende möjlighet att inrätta ett vattenskyddsområde för att säkerställa att täkten bibehålls i ett användbart skick över tid. Genom vattenskyddsområde skulle särskilda markreglerande bestämmelser införas i enlighet med 7:e kapitel 22 § miljöbalken (SFS 1998:808).

Förvaltningens slutsatser

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att Largen har god potential att fungera som nödvattentäkt och att det finns behov av att inrätta ett vattenskyddsområde. Förvaltningen föreslår följande process:

- Inleda processen med vattenskyddsområde genom dialog och förankring med berörda parter och sedan eventuellt vidare arbete för genomförande. Tidig dialog med Norrtälje kommun är exempelvis viktigt för att se om de fortfarande är positiva till att Österåker nyttjar Largen som nödvattentäkt. I nästa steg föreslås arbetet kring vattenskyddsområde fortsätta med fördjupade dialoger med fler aktörer samt framtagning av de underlag som behöver tas fram.

- Utredda de tekniska så som hydrogeologiska förutsättningarna och miljömässiga förutsättningar för att nyttja Lagen som vattentäkt. Krävs det omfattande utredningar föreslås att undersöka möjligheterna till extern finansiering för vidare utredningar. Utredningarna bedöms kunna göras parallellt med arbetet kring vattenskyddsområde.
- Fastställande om detta klassas som vattenverksamhet alternativt om det kan gå under undantag för 11 kap. 11–12 §§ miljöbalken.

Arbetet bedöms vara centralt för att stärka kommunens beredskap och långsiktiga vattenförsörjning.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har samrått ärendet med berörda avdelningar på Samhällsbyggnadsförvaltningen samt Roslagsvatten.

Bilaga

PM - Lagen som dricksvattenreserv, daterad 2026-05-13.

Charlotta Sangregorio
Samhällsbyggnadschef

Charlotte Andreev
Strategisk planeringschef

Skickas till
Akt

Verifikat

Dokument-ID 09222115557579791154

Dokument

Tjut Återrapportering av Lagen som dricksvattenreserv
Huvuddokument
3 sidor
Startades 2026-06-02 08:53:23 CEST (+0200) av Kristin Jonsson (KJ)
Färdigställt 2026-06-02 12:11:28 CEST (+0200)

Initierare

Kristin Jonsson (KJ)
Österåkers kommun
Org. nr 212000-2890
kristin.jonsson@osteraker.se

Signerare

Charlotta Sangregorio (CS)
Österåkers kommun
charlotta.sangregorio@osteraker.se
Signerade 2026-06-02 12:11:28 CEST (+0200)

Charlotte Andréev (CA)
Österåkers kommun
charlotte.andreev@osteraker.se
Signerade 2026-06-02 09:33:22 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan verifieras i verktyg som Adobe Reader.

